

Obsah

Úvod / 9

1. Očišťování rodiček v Bibli a v rané církvi / 13
  - 1.1 Obřady „očišťování žen“ v Bibli / 13
    - 1.1.1 Očišťování rodiček v Lv 12 a menstrujících žen v Lv 15 / 13
    - 1.1.2 Význam krve ve Starém zákoně / 16
    - 1.1.3 Nečistá žena jako symbol nevěrného Izraele / 17
    - 1.1.4 Porodní bolesti a podřízenost muži jako následky pádu / 18
    - 1.1.5 Očišťování Panny Marie / 21
    - 1.1.6 Uzdravení ženy trpící krvotokem / 22
  - 1.2 Očišťování rodiček v rané církvi / 23
    - 1.2.1 Vliv starozákonních příkazů a rabínského judaismu / 24
    - 1.2.2 Vliv antické filozofie a medicíny / 25
    - 1.2.3 Hodnocení těla, manželství a sexuality v raném křesťanství / 26
    - 1.2.4 Mariino panenství a hodnocení mateřství v rané církvi / 30
    - 1.2.5 Zmínky o očišťování rodiček v antických křesťanských spisech / 31
  - 1.3 Žehnání matky po porodu ve středověku / 35
    - 1.3.1 Tabuizace krve v penitenciálech / 36
    - 1.3.2 Počátky obřadu žehnání matky v raném středověku v návaznosti na svátek Hromnic / 37
    - 1.3.3 Obřad *introductio mulierem post partum* a institucionalizace manželství ve vrcholném středověku / 39
    - 1.3.4 Žehnání matky při porodu a po porodu / 41
    - 1.3.5 Žehnání při uvedení rodičky do kostela / 43
    - 1.3.6 Žehnání zesnulé šestinedělky / 46
  - 1.4 Žehnání matky po porodu od tridentského do druhého vatikánského koncilu / 47
2. Žehnání matky po porodu v českých a moravských diecézích v 16.—20. století / 53
  - 2.1 Žehnání matky po porodu v katolických liturgických knihách českých a moravských diecézí v 16.—18. století / 53
    - 2.1.1 Texty žehnání matky po porodu / 55

- 2.1.2 Texty žehnání nemocné ženy po porodu / 59
- 2.1.3 Texty žehnání zesnulé šestinedělky / 60
- 2.2 Úvod šestinedělky v evangelických agendách v 16.—18. století / 61
- 2.3 Úvod šestinedělek v české homiletické literatuře 16.—18. století / 65
  - 2.3.1 Hromnice / 66
  - 2.3.2 Očišťování Panny Marie / očišťování šestinedělek / 68
  - 2.3.3 Úvod šestinedělek / 72
- 2.4 Žehnání matky po porodu v katolických liturgických knihách českých a moravských diecézí v 19. a 20. století (do druhého vatikánského koncilu) / 79
  - 2.4.1 Benedictio mulieris post partum / 80
  - 2.4.2 Žehnání matky, jejíž dítě zemřelo / 82
  - 2.4.3 Žehnání nemocné šestinedělky / 83
  - 2.4.4 Žehnání matky nemanželského dítěte / 84
- 2.5 Úvod šestinedělky v české odborné (teologické) literatuře 19. a 20. století (do druhého vatikánského koncilu) / 85
- 2.6 Žehnání matky po porodu v liturgických knihách katolické církve po druhém vatikánském koncilu / 94
  - 2.6.1 Požehnání matce a otci po křtu dítěte / 95
  - 2.6.2 Ordo benedictionis mulieris post partum / 97
  - 2.6.3 Muttersegen nach der Geburt / 101
- 2.7 Úvod rodičky s dítětem do chrámu v liturgii pravoslavné církve / 102
- 2.8 Úvod šestinedělky v evangelických agendách 19.—20. století / 104
- 3. Rituály ukončení šestinedělí v lidové tradici / 107
  - 3.1 Rituály a symboly vztahující se k šestinedělí / 107
    - 3.1.1 Porod, narození dítěte / 109
    - 3.1.2 Izolace šestinedělky / 111
    - 3.1.3 Křtiny, obřadní funkce kmotrů a porodní babičky / 115
  - 3.2 Úvod šestinedělky a lidové zvyky s ním spojené / 118
    - 3.2.1 Úvod šestinedělky / 120
    - 3.2.2 Úvod svobodné matky / 124
    - 3.2.3 Úvod zesnulé šestinedělky / 127
  - 3.3 Zánik obyčejů spojených s narozením dítěte v 19. a 20. století / 129
- 4. Význam obřadu žehnání matky po porodu / 135
  - 4.1 *Mulier, expletis diebus suae purificationis...*
Úvod šestinedělky jako očištný rituál / 136
  - 4.2 *Nihil proficiat inimicus in ea... et filius iniquitatis non apponat nocere ei.*
Apotropaický charakter úvodu / 141

- 4.3 *Adiuncta sibi alia muliere, ante ianuam Ecclesiae expectet...*
Úvod jako přechodový rituál / 145
- 4.4 *Natum quoque infantem secum adducat...*
Úvod jako rituál spojený s narozením dítěte / 150
- 4.5 *Haec accipiet benedictionem a Domino...*
Úvod jako obřad žehnání / 153
  - 4.5.1 Exorcizující charakter obřadu / 155
  - 4.5.2 Obřad žehnání matky jako přechod do nové životní role / 156
  - 4.5.3 Žehnání matky jako díkůvzdání / 157
- 4.6 Shrnutí / 161

- 5. Současná a budoucí praxe obřadu žehnání matky / 164
  - 5.1 Význam rituálu v současné společnosti / 164
  - 5.2 Obřady spojené s narozením / 167
    - 5.2.1 Narození v současné společnosti / 168
    - 5.2.2 Křest jako rituál spojený s narozením dítěte / 171
    - 5.2.3 Obřad žehnání matky, otce a dítěte jako rituál spojený s narozením dítěte / 172
  - 5.3 Návrh obřadu žehnání rodičům a dítěti po porodu / 174

- Přílohy / 179
- Prameny a literatura / 203
- Summary / 210
- Zusammenfassung / 212
- Jmenný rejstřík / 214